

Klimat- och näringslivsdepartementet
Via e-post till
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Datum: 2023-08-14

Diarienummer: KN2023/02755

Remissvar på EU-kommissionens förslag till direktiv om styrkande och kommunikation om uttalade miljöpåståenden

Transportföretagen är bransch- och arbetsgivarorganisation inom Svenskt Näringsliv för stora delar av transportsektorn. Vi har drygt 9000 medlemmar som sysselsätter omkring 200 000 anställda. Det gör Transportföretagen till den främsta samlingspunkten för företagen i transportnäringen i Sverige.

Förslaget i korthet

I EU-kommissionens förslag vill man fastställa harmoniserade regler för uttryckliga miljöpåståenden i syfte för att skapa skydd för konsumenter och företag som arbetar aktivt med hållbarhet. Förslaget ska säkerställa tillförlitlig, jämförbar och kontrollerbar information. Det föreslagna direktivet om miljöpåståenden är inriktat på ”miljöpåståenden” från företag som anger eller underförstår:

- en positiv miljöpåverkan,
- en mindre negativ påverkan,
- ingen påverkan alls eller
- en förbättring över tid när det gäller deras produkter, tjänster eller organisation.

Förslaget omfattar dessutom uttryckliga påståenden riktade till konsumenter som företagen själva gör och som rör miljöpåverkan, aspekter eller prestanda hos en produkt eller hos näringsidkaren själv, och följer en livscykelstrategi, från råvaror till uttjänta produkter.

Klimat- och näringslivsdepartementet har skickat ut EU-kommissionens förslag på remiss.

Sammanfattning

- Transportföretagen är för initiativet att motverka missledande miljöpåståenden men ställer oss tveksamma till förslagets nuvarande utformning.
- Förslaget riskerar att bidra till ökad komplexitet och skapa barriäreffekter för näringslivets hållbarhetsarbete.
- Det är viktigt att förslaget tar hänsyn till att transporters klimat- och miljöpåverkan är komplex. Flera faktorer och förutsättningar spelar in när det gäller transporters miljöpåverkan. Förslaget bör ta höjd för och anpassas efter denna komplexitet gällande transporter och resetjänster.
- Transportföretagen anser att det är eftersträvansvärt med branschgemensamma standards i syfte för att underlätta transportnäringens gröna omställning.

Transportföretagens synpunkter

Transportföretagen ser positivt på alla ambitioner som syftar till att hjälpa företagen att minska utsläppen av växthusgaser och minska miljöpåverkan. Transportbranschen befinner sig i ett viktigt skede där samtliga transportslag har utarbetat långtgående färdplaner och målbilder för att minska sin klimatpåverkan och skapa långsiktigt hållbarare miljöer. En viktig del av detta arbete är att kunna kommunicera till allmänheten, inklusive media, politiker och beslutsfattare, de satsningar och de åtgärder man vidtar för att ställa om. Företagen måste tillåtas kommunicera både åtgärder i närtid, planerade åtgärder längre fram och visioner för framtiden för att allmänheten ska få en rättvisande bild. Samtidigt skall självklart inte direkt missvisande och osanna påståenden accepteras. Transportföretagen ställer sig därför positiva till initiativet att motverka *direkt* missledande miljöpåståenden men ställer oss tveksamma till förslagets nuvarande utformning och vill skicka med följande inspel:

Barriäreffekt för den hållbara omställningen

- I artikel 10 och 11 av förslaget anges att en aktör som vill kommunicera ett miljöpåstående behöver få ett förstahandsgodkännande av en verifierare som i detta fall ska vara en tredje part. Denna verifierare ska därmed utfärda ett intyg om överenskommelse som blir ett krav innan miljöpåståendet får kommuniceras. Transportföretagen ställer sig kritiskt till detta upplägg av flera anledningar då det bidrar till ökad komplexitet.
 - För det första kan detta få barriäreffekt på den hållbara omställningen för näringslivet vilket försvårar näringslivets initiativ inom hållbarhetsområdet. Kontrollerbarhet är i sig positivt men det kan inte ligga flera administrativa krav på näringslivet och särskilt mot redan etablerade och fungerande miljömärkningar.

- För det andra, om det blir mer komplext att marknadsföra sitt hållbarhetsarbete kan det leda till att aktörer inte kan ta betalt för de extra kostnader som exempelvis fossilfria bränslen medför. Hållbarhetsarbetet får med andra ord en sänkt konkurrenskraft och ökade merkostnader. Många aktörer bidrar redan idag till den hållbara omställningen och fortsätter att göra det förutsatt att de rätta förutsättningarna finns på plats. Exempelvis utbyggd laddinfrastruktur, incitament och styrmedel för fossilfria drivmedel. Förslaget tar inte hänsyn till att aktörers förutsättningar styr kommunikationen av miljöpåståenden. För näringslivet innebär miljöpåstående ett mål och drivkraft till att bidra med sin del till den hållbara omställningen. För att påskynda den gröna omställningen måste det vara lätt att göra rätt för näringslivet.
- Det existerar redan regelverk hos tillsynsmyndigheterna som reglerar och förebygger vilseledande miljöpåståenden. Även marknadsföringslagen är tillämpbar i dessa situationer och dess relation till eventuella ytterligare regelverk måste belysas noga för att inte orsaka regelkonflikt, otydliga regler, samt undvika överreglering och onödig administration vid företagen och myndigheterna. Att implementera ytterligare ett regelverk riskerar att sätta ytterligare en barriär i näringslivets hållbarhetsinsatser.

Transporters klimat- och miljöpåverkan är komplex

- Det är viktigt att förslaget tar hänsyn till helheten gällande transporters miljöpåverkan. Flera faktorer och förutsättningar spelar in när det gäller transporters miljöpåverkan så som beläggningsgrad på transportmedlet, typ av drivmedel och iblandning av fossilfritt bränsle. Exempelvis kan gods färdas i fordon med en viss euroklass under en specifik sträcka för att sedan omlastas och färdas i ett fordon med en annan euroklass. Även transportmedlet kan variera under vissa sträckor, exempelvis sker en omlastning från lastbilar till tåg, fartyg och flyg. Dessutom anser vi att klimat- och miljöpåverkan från transportinfrastruktur borde omfattas för att ge en rättvisande bild. Vi anser således att förslaget bör ta höjd för och anpassas efter denna transporters och resetjänsters komplexitet.

Branschgemensamma standards är viktigt

- Transportföretagen anser att det är eftersträvänsvärt med branschgemensamma standards i syfte för att underlätta transportnäringens gröna omställning. Ett gott exempel på detta är Fair Transport som är en hållbarhetscertifiering för åkeriföretags arbete och utveckling vad gäller klimat och miljö, trafiksäkerhet och socialt ansvarstagande. Transparens är viktigt och de certifierade företagen redovisar öppet deras arbete och redogör sin utveckling inom dessa områden. Alla certifierade

företag blir löpande granskade av en oberoende tredjepartsgranskning och på så sätt säkerställs att hållbarhetsarbetet sker i enlighet med uppsatta krav och kriterier.

Transportföretagen står självklart till departementets förfogande för ytterligare information och vid behov förtydliganden av våra synpunkter på förslaget.

Med vänlig hälsning

Transportföretagen

Tina Thorsell, samhällspolitisk chef